

Életre kelti a múzeumok műkincseit egy új mobilalkalmazás

A brüsszeli Innovációs Kongresszuson mutatják be március 10–11-én azt az új, francia, görög, brit és német partnerek közreműködésével kifejlesztett CHESSTechnológiát, amelynek segítségével a múzeumlátogatók mobilkészülékeik segítségével egyedi, személyes élménnyé tehetik múzeumlátogatásukat.

Az európai akadémiai, ipari és kulturális szervezetekből álló konzorcium uniós forrás segítségével kifejlesztett egy olyan mobil technológiát, amellyel a látogatók a múzeumi weboldalak által biztosított tartalmak segítségével személyre szabott, interaktív útvonalat hozhatnak létre és a CHESSTechnológia (Cultural Heritage Experiences through Socio-personal interactions and Storytelling, a Kulturális örökség megtapasztalása szociális-személyes interakciók és történetmesélés révén) nevű alkalmazás okostelefonokra és táblagépekre letölthető verziójával képesek lesznek testre szabni saját múzeumi élményeiket – olvasható a program kommunikációjával megbízott ügynökség közleményében.

A CHESSTechnológiát az *Európai Bizottság* több mint 2,8 millió euróval támogatta.

A felhasználók az online látogatói kérdőívben megadhatják érdeklődési körüket, kedvenc és az általuk kevésbé kedvelt témákat. A múzeumok az adatok alapján kérdőíveket készíthetnek egy vagy több válaszadási lehetőséggel, a válaszokat pedig összekötik egy olyan karakterrel, amely a látogató profilját jeleníti meg. A CHESSTechnológia szerzői eszköz ezt követően lehetővé teszi a múzeumi kurátorok számára, hogy alternatívákat tartalmazó, dinamikus történetmesélő látogatói útvonalakat dolgozzanak ki, fejlett multimédiás tartalommal kiegészítve. Végül a „történetmesélő-gép” a meghatározott útvonal szerint futtatja le a történetet, és személyre szabja azt a látogató egyedi igényei alapján úgy, hogy közvetlenül a történet mesélése alatt frissíti a látogatók profilját.

A hagyományos múzeumi tárlatvezetésekkel szemben a CHESSTechnológia alkalmazás minden felhasználónak személyre szabott történetet mesél, és a kiállítás legfontosabb műveit helyezi előtérbe a felhasználó érdeklődésének és hangulatának megfelelő részletességgel. A történetek bővíthetők multimédiás tartalmakkal, 3D-s és kiterjesztett valóságot megjelenítő játékokkal, illetve néhány esetben „beszélő tárgyak” is biztatják a látogatót interakcióra.

Még a szuveníreket is személyre szabottá teszik olyan módon, hogy a látogatók távozáskor a múzeum weboldalán a saját történetükkel kapcsolatos videókat és képeket találnak, így élményeiket családtagjaikkal és barátaikkal is megoszthatják.

A CHESSTechnológiát hat hónapon keresztül tesztelték az athéni *Akropolisz Múzeum* kiállításain és Toulouse-ban a *Cité de l'Espace Museum*-ban.

A technológia a francia *Diginext*, az *Athéni Nemzeti Kapodisztrián Egyetem*, a *Nottinghami Egyetem*, a német *Fraunhofer Institute for Computer Graphics*, a francia *Real Fusio*, az *Akropolisz Múzeum* és a *Cité de l'espace* együttműködésének eredménye.

Az alkalmazás a kutatási szakaszból két év múlva kerülhet a forgalmazási szakaszba.

MTI 2014.03.12.

Forrás: <http://orientpress.hu/125548>

(F.I.)

Gold for Gold program

„A *Royal Society of Chemistry* 2013-ra kidolgozta a Gold for Gold néven fémjelzett programját, hogy ezáltal segítse szerzőinek az open access típusú publikálás költségeit fedezni az általuk megjelentetett tudományos folyóiratokban. A program lényege, hogy a RSC folyóiratokra előfizető intézmény az éves folyóirat-

előfizetés összege után bizonyos számú kuponra jogosult, melyek felhasználásával az intézmény szerzői fedezni tudják az open access elérésű cikkek publikálási költségét és így cikkük sokak által elérhetővé válik. Egy elfogadott cikk publikálásához egy kupont lehet felhasználni. Ez egy link formájában megadott sorszámot jelent, amivel egy kitöltendő űrlaphoz jut el. A programról bővebben itt is tájékozódhat: <http://www.rsc.org/Publishing/librarians/GoldforGoldFAQs.asp>

A BME OMIKK közreműködésével a Műegyetem 5 kutatója tudta open access eléréssel publikálni a Royal Society of Chemistry folyóirataiban megjelenő cikkeiket.”

Forrás: BME OMIKK Hírlevél, 2014. január. www.omikk.bme.hu

(F.I.)

Vargha Dénes (1928–2014)

A könyvtártudomány fejlődése elválaszthatatlan számos határterület eredményeitől. Közöttük a nyelvtudománynak kitüntetett szerepe van a rendszerezés és az információkeresés területén. Ennek egyik, nyelvtudományi művelője, aki egykor megtermékenyítő szerepet játszott Magyarországon a könyvtári tartalomfeltárás modern eszközeinek a kialakulásában, *Vargha Dénes* 86 éves korában eltávozott.

A hatvanas évektől kezdve a nyugati világ informatikai fejlődése meglehetősen hamar nyilvánvalóvá tette az államszocialista világ technológiai lemaradását. A magyar nyelvészet néhány művelője számára eljött az idő, hogy többek között az információkereső célú rendezés nyugaton kialakult korszerű eredményeire – jól felfogott érdekükben is szigorúan szakmai keretek között maradván – felhívják a figyelmet. Elsőként 1966-ban Vargha Dénes (a pártállam idején ezen a néven publikált) adta közre „A dokumentáció nyelvészeti kérdései I.” című munkáját. Ez volt egyébként az év, amikor a *Kongresszusi Könyvtár* alkalmazásába lépett *Henriette Avram* villamosmérnök elkészítette a MARC adatcsere-formátum első változatát.

1969-ben megjelentette műve folytatását „Dokumentáció és nyelvészet” címen (alcíme: Az értelmi összefüggések formalizálása).

Ugyanebben az évben jelent meg orosz nyelvű doktori disszertációjának magyar változata, az alapvető elméleti ismereteket is tartalmazó „Információkereső teauruszok készítésének módszertana” című műve. Ezzel egy időben látott napvilágot *Petőfi S. János* nyelvésznek a „Teaurusz-kérdés jelenlegi helyzete különös tekintettel a tudományos, műszaki–gazdasági tájékoztatásra” című műve is. Szép néhány év volt mindazoknak, akik értették.

Ez a négy kiadvány hosszú évekre az arra fogadókész néhány könyvtári szakember számára az egyik legfontosabb magyar nyelvű szakmai viszonyítási pont lett. Ebben az időben publikált a Tudományos és Műszaki Tájékoztatásban is, emlékezetes a gépi fordítás kérdéseivel foglalkozó tanulmánya.

Vargha Dénes 1976-ban részt vett az MSZ 3418-as teaurusz-szabvány kidolgozásában, mely máig az egyik legkorszerűbbnek számít az ilyen normatív dokumentumok között. Még egyszer, 1977-ben szólalt meg a szakmában a *Horváth Tibor*ral együtt az információkereső teauruszokról írt művével.

Ezt követően Vargha Dénes fokozatosan eltávolodott a könyvtári világtól, akárcsak a vele együtt annak idején megszólaló nem könyvtáros szerzők. Ennek nem kis részben az is oka volt, hogy őket a korabeli